

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2017 r.

PODSEKRETARZ STANU
Marcin Zieleniecki

DUS.I.5000.6.2017.PW

Data rejestracji .....
Nr dziennika API
Oryginał dla PBE
Udostępniono BBK
SPK

Według rozdzielnika

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881), przesyłam w załączeniu projekt *ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych* wraz z uzasadnieniem oraz oceną skutków regulacji, z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu.

Skrócenie terminu na wyrażenie opinii jest uzasadnione pilną potrzebą wprowadzenia zmian w przepisach dotyczących wysokości najniższej emerytury przyznanej z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy.

Uprzejmie informuję, że projekt został przekazany także w wersji elektronicznej.

Z wyrazami szacunku

Otrzymują:

1. Pani Dorota Gardias – Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych
2. Pan Piotr Duda - Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ Solidarność
3. Pan Jan Guz – Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

projekt z dnia 27.04.2017 r.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 57 w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.”;

2) w art. 85:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 54 i art. 87 i ust. 2a wynosi 1000 zł miesięcznie.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Kwota najniższej emerytury, o której mowa w art. 24a i 27a, przyznanej z urzędu zamiast renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 750 zł miesięcznie.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwoty najniższych świadczeń, o których mowa w ust. 1–2a, podwyższa się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, o którym mowa w art. 89-94.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 i 1442 oraz z 2016 r. poz. 1807, 1948 i 2255) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2036 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 2, 38 i 715.

odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z wyjątkiem art. 57 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.”.

Art. 3. 1. Wysokość emerytury przysługującej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 24a oraz art. 27a ustawy zmienianej w art. 1, ustala się ponownie z zastosowaniem przepisów art. 85 ust. 2 i 2a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – na wniosek osoby uprawnionej.

2. Prawo do emerytury w nowej wysokości przysługuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Decyzję w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury organ rentowy wydaje w ciągu 60 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Art. 4. Do spraw o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego

Iwona Ziendalska
28.04.2017r.

Uzasadnienie

Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) od dnia 1 marca 2017 r. wysokość najniższej emerytury (pod warunkiem posiadania stażu pracy 20/22 lata w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej zostały podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, a renty socjalnej z kwoty 741,35 zł do 840 zł (84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy).

Z dniem 1 marca 2017 r. kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1000 zł, z tytułu częściowej niezdolności do pracy 750 zł.

Natomiast kwota najniższej emerytury, zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.) wynosi 1000 zł, z zastrzeżeniem wyjątków określonych ustawą. Gwarancją kwoty najniższej emerytury nie są objęte emerytury przyznane z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy. W przypadku emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy obowiązuje jedynie gwarancja wysokości dotychczas pobieranej renty. Oznacza to, że emerytura ta nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak nie jest objęta gwarancją wysokości kwot świadczeń najniższych.

Stąd też proponuje się, by emerytury przyznane z urzędu były również objęte gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł (odpowiada wysokości najniższej emerytury i wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) albo 750 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy), w zależności czy zamianie na emeryturę podlegała renta z tytułu całkowitej czy też z tytułu częściowej niezdolności do pracy (art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy). Takie rozwiązanie zapobiegnie zróżnicowaniu wysokości świadczeń w zależności od daty przyznania emerytury z urzędu oraz uporządkuje obecnie obowiązujące rozwiązania.

Kolejnym proponowanym rozwiązaniem porządkującym zasady przyznawania emerytur i rent z tytułu niezdolności jest wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, której wcześniej ustalono prawo do emerytury, lub przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny (art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy). Jedynym wyjątkiem od tej zasady byłyby renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego (art. 2 projektowanej ustawy).

System ubezpieczeń społecznych ma charakter obowiązkowy i powszechny a jego celem jest urzeczywistnienie zawartego w Konstytucji RP prawa każdego obywatela do zabezpieczenia społecznego na wypadek niezdolności do pracy lub osiągnięcia wieku emerytalnego. W myśl art. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.) w zamian za opłacaną składkę ubezpieczeniową zapewniana jest ochrona ubezpieczeniowa w postaci świadczeń pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu: niezdolności do pracy z powodu wieku (emerytura), niepełnosprawności (renta z tytułu niezdolności do pracy), choroby lub macierzyństwa (np. zasiłek chorobowy) oraz renta rodzinna w przypadku śmierci współmałżonka lub rodzica.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która określa zasady nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia, a więc świadczeń finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych - przyszłych świadczeniobiorców. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie spełniającej określone ustawowo warunki (niezdolność do pracy, czas jej powstania, określony staż pracy), zastępując niemożliwy do uzyskania przychód z pracy w trakcie okresu aktywności zawodowej. Emerytura zaś zastępuje utracony dochód z tytułu osiągnięcia wieku, w którym z tego powodu ubezpieczeni stają się niezdolni do wykonywania dotychczasowej aktywności zawodowej.

Stąd też proponuje się, by uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z wyłączeniem prawa do rent z ubezpieczenia wypadkowego, było możliwe tylko przez osobę, która nie osiągnęła wieku emerytalnego i której nie ustalono prawa do emerytury.

Regulacje przejściowe zawarte w projekcie przewidują, by emerytury przyznane z urzędu przed dniem 1 marca 2017 r. – na wniosek osoby uprawnionej – podwyższyć odpowiednio do kwoty 1000 zł (w przypadku zamiany renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) i do kwoty 750 zł (w przypadku zamiany renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy) (art. 3 projektowanej ustawy). Prawo do emerytury w nowej wysokości będzie przysługiwało od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie ustawy. Decyzję w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje w ciągu 60 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Ponadto, na mocy przepisów przejściowych do spraw o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy wszczętych przed

dniem wejścia w życie ustawy będą stosowane przepisy dotychczasowe (art. 4 projektowanej ustawy).

Proponuje się by ustawa weszła w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia (art. 5 projektowanej ustawy).

Skutki finansowe proponowanych rozwiązań mieszczą się w wydatkach na świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w planie finansowym tego funduszu na 2017 r.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Zieleniecki, podsekretarz stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Mariusz Kubzdyl, dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych</p>	<p>Data sporządzenia 27 kwietnia 2017 r.</p> <p>Źródło: Nr w wykazie prac legislacyjnych</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) od dnia 1 marca 2017 r. wysokość najniższej emerytury (pod warunkiem posiadania stażu pracy 20/22 lata w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej zostały podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł a renty socjalnej z kwoty 741,35 zł do 840 zł (84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy). Z dniem 1 marca 2017 r. kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1000 zł, z tytułu częściowej niezdolności do pracy 750 zł.

Natomiast kwota najniższej emerytury, zgodnie z art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.) wynosi 1000 zł, z zastrzeżeniem określonych ustawą wyjątków. Gwarancją kwoty najniższej emerytury nie są objęte emerytury przyznane z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy. W przypadku emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy obowiązuje jedynie gwarancja wysokości dotychczas pobieranej renty.

Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wykluczają możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy również wówczas, gdy dana osoba pobiera emeryturę lub osiągnęła wiek emerytalny. Należy podkreślić, że równocześnie przesłanki nabycia prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący w powyższej ustawie, która określa zasady nabywania prawa do świadczeń typu ubezpieczeniowego, finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych - przyszłych świadczeniobiorców. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie spełniającej określone ustawowo warunki (niezdolność do pracy, czas jej powstania, określony staż pracy), zastępując niemożliwy do uzyskania przychód z pracy w trakcie okresu aktywności zawodowej. Emerytura zaś zastępuje utracony dochód z tytułu osiągnięcia wieku, w którym z tego powodu ubezpieczeni stają się niezdolni do wykonywania dotychczasowej aktywności zawodowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych proponuje się:

- objęcie emerytur przyznanych z urzędu gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) albo 750 zł (odpowiada najniższej wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy);
- wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny lub pobiera emeryturę, z wyjątkiem rent z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak podobnych rozwiązań.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
ZUS	1	ZUS	Instytucja przyznająca i wypłacająca świadczenia emerytalne i rentowe
Emeryci, którym	105 tys.	ZUS	Podwyższenie na wniosek emerytury przyznanej z urzędu do

przyznano emeryturę z urzędu	osób		kwoty gwarantowanej
Emeryci lub osoby w wieku emerytalnym, którzy nie uzyskają prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy	3 tys. osób rocznie	ZUS	Brak możliwości ubiegania się o rentę z tytułu niezdolności do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

Projekt zostanie przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club;
- 8) Radzie Dialogu Społecznego.

Ponadto, o wyrażenie opinii do projektu zwrócono się do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe 2017 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki:												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki: FUS	-28	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-1148
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki: FUS	-28	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-1148

Źródła finansowania

Zakładane rozwiązania mają charakter porządkujący. Skutki finansowe proponowanych rozwiązań mieszczą się w wydatkach na świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w planie finansowym FUS na 2017 r. w ramach środków przeznaczonych na waloryzację (ze względu na niższy wskaźnik waloryzacji niż prognozowano przy tworzeniu planu rzeczywiste wydatki na waloryzację były niższe od planowanych).

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Proponowane rozwiązanie obejmuje przede wszystkim rencistów, których świadczenie zostało zamienione z urzędu na emeryturę, a których staż pracy był krótszy od ustawowego (20/25 lat). Według informacji uzyskanych z ZUS liczba emerytur pobieranych z urzędu w grudniu 2016 r. wynosiła 371,7 tys. (157,2 tys. mężczyzn, 214,5 tys. kobiet).</p> <p>Przyjmując, że staż pracy uwzględniony przy naliczaniu renty tych osób był identyczny jak dla rencistów ogółem oznaczałoby to, że poniżej wymaganego progu stażowego świadczenia pobiera ok. 43 tys. mężczyzn i 62 tys. kobiet. Przyjmując, że 2/3 z tych osób pobierało renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 1/3 z tytułu co najmniej całkowitej niezdolności do pracy roczny koszt wypłaty emerytur podwyższonych do wysokości minimalnej renty (1000/750 zł) wyniosłby ok. 112 mln zł (w warunkach 2017 r.).</p> <p>Należy podkreślić, że koszt ten byłby zmniejszony w wyniku braku możliwości ubiegania się o rentę z tytułu niezdolności do pracy przez osoby po osiągnięciu wieku uprawniającego do emerytury (ze względu na różnice w formułach naliczania świadczeń wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy jest z reguły wyższa od wysokości emerytury). W 2016 r. lekarze orzecznicy wydali 0,3 tys. orzeczeń pierwszorazowych (0,7%) i 1 tys. orzeczeń ponownych (0,6%) mężczyznom w wieku 66 lat i więcej oraz 0,4 tys. (0,9%) orzeczeń pierwszorazowych i 1,3 tys. (0,7%) orzeczeń ponownych kobietom w wieku 61 lat i więcej.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny bieżące)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	+ 28	+112	+112	+112	+112	+112	+1148
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Proponowane rozwiązania wpłyną na poprawę sytuacji osób o najniższych dochodach, zapobiegają tworzeniu się portfeli emerytur z urzędu ze względu na datę przyznania oraz porządkują system emerytalno-rentowy.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiana nie ma wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

sytuacja i rozwój regionalny

inne:

demografia

mienie państwowe

informatyzacja

zdrowie

Omówienie wpływu

Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

brak